

Główny Urząd Statystyczny przygotował raport odnośnie pomocy społecznej i opieki nad dzieckiem w Polsce w roku 2018. W artykule przedstawiamy pokrótce najważniejsze dane jakie znalazły się w raporcie.

### **Instytucjonalna piecza zastępcza**

Pod koniec 2018 r. funkcjonowało 1 165 placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej, z tego 1 152 placówki opiekuńczo-wychowawcze (mniej o 3 niż w 2017 r.) oraz 10 regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych i 3 ośrodki preadopcyjne. Wśród placówek opiekuńczo-wychowawczych działało 239 placówek rodzinnych, 704 socjalizacyjne, 41 interwencyjnych, 24 specjalistyczno-terapeutyczne oraz 144 placówki łączące zadania. Placówki te łączą działania socjalizacyjne (w 144 placówkach), interwencyjne (w 134 placówkach) oraz specjalistyczno-terapeutyczne (w 38 placówkach). Łączna liczba miejsc w instytucjonalnej pieczy zastępczej wyniosła 18,7 tys., w tym, w placówkach opiekuńczo-wychowawczych 18,3 tys.

### **Wychowankowie placówek opiekuńczo- wychowawczych**

Najmłodsi wychowankowie (do lat 6) stanowili 10,3% ogółu dzieci umieszczonych w placówkach pieczy instytucjonalnej. Nieco niższy odsetek stanowiły dzieci w wieku 7-9 lat (9,4%) a wyższy – osoby powyżej 18 r.ż. (12,1%) . Najliczniejszą grupę tworzyli wychowankowie w wieku 14-17 lat (44,8%) oraz 10-13 lat (23,3% ogółu wychowanków). Jedynie 3,0% (0,5 tys.) wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej było sierotami biologicznymi, a 18,4% (3,1 tys.) – półsierotami. Wynika z tego, że 4/5 dzieci umieszczonych w placówkach posiadało obydwój rodziców, którzy mimo wszystko nie zdołali lub też nie chcieli właściwie wypełniać funkcji wychowawczych. W ciągu 2018 r. 4,4 tys. wychowanków w wieku do 18 lat opuściło instytucjonalną pieczę zastępczą (w 2017 r. – 4,6 tys.), w tym 4,2 tys. – placówki opiekuńczo-wychowawcze

### **Adopcja**

W 2018 r. ogółem orzeczono ponad 2,7 tys. adopcji, w tym 36 przysposobień przez osoby zamieszkałe za granicą. Statystyka adopcji międzynarodowych wskazuje, że w 2018 roku krajem rodziców adopcyjnych najczęściej były Stany Zjednoczone Ameryki.

### **Świadczenie 500+**

Świadczeniem wychowawczym w wysokości 500 zł miesięcznie objęto w 2018 r. przeciętnie 3 585,8 tys. dzieci do 18 lat w 2 378,9 tys. rodzin naturalnych. Rodziny otrzymujące świadczenie już na pierwsze dziecko stanowiły 53,7% wszystkich rodzin pobierających świadczenie, co oznacza, że spełniały one kryterium dochodowe tj. osiągały dochód na osobę nie przekraczający 800 zł. Udział tych rodzin wahał się pomiędzy poszczególnymi województwami od 45,4% w województwie mazowieckim do 66,0% w województwie świętokrzyskim. Przeciętna miesięczna liczba dzieci, na którą rodziny otrzymywały świadczenie, była najwyższa w województwie mazowieckim (529,4 tys.), śląskim (360,6 tys.), wielkopolskim (358,8 tys.) i małopolskim (344,3 tys.), najniższa zaś w województwie opolskim (72,2 tys.). Wydatki z tytułu wypłaty świadczeń wychowawczych wyniosły 22 169,9 mln zł.

### **Opieka nad dzieckiem do lat 3**

Według stanu na 31 grudnia 2018 r., zbadane placówki – żłobki, oddziały żłobkowe, kluby dziecięce dysponowały łącznie 137,6 tys. miejsc, było to o ponad 31 tys. (29,2%) miejsc więcej niż w 2017 r. Analiza według własności zbadanych placówek wykazała, że udział placówek sektora niepublicznego systematycznie się zwiększa. W 2018 r. ponad 77% placówek opieki nad dziećmi należało do tego sektora. Oferowały one ok. 58% wszystkich miejsc i według stanu na 31 grudnia przebywało w nich prawie 54% dzieci objętych taką formą opieki.

### Świadczenia rodzinne

W 2018 r. ze świadczeń rodzinnych skorzystało 1945,3 tys. rodzin tj. o 0,3% więcej niż w 2017 r. (1 938,8 tys.). Rodzin pobierających zasiłki rodzinne wraz z dodatkami było 1 115,8 tys., tj. o 0,3% mniej niż w 2017 r., w tym 52,0% rodzin (tj. 579,9 tys. rodzin), które nie osiągnęły dochodów na osobę wyższych niż 400 zł, 41,2% rodzin (tj. 460,0 tys. rodzin), które osiągnęły dochody na osobę w przedziale od 400 zł do wysokości kryterium dochodowego. Dochody powyżej poziomu kryterium dochodowego osiągnęło 6,8% rodzin korzystających ze świadczeń (75,9 tys.)

Wśród rodzin korzystających z zasiłków rodzinnymi (wraz z dodatkami), rodziny pełne stanowiły 78,9% (880,0 tys. rodzin). 76,4% rodzin (852,3 tys.) pobierających zasiłek rodzinny wychowywało 1 lub 2 dzieci, natomiast 23,6% (263,5 tys.) były to rodziny wielodzietne (z co najmniej 3 dzieci). Rodziny z dziećmi niepełnosprawnymi (132,4 tys.) stanowiły 11,9% ogółu rodzin korzystających ze z zasiłków rodzinnych (wraz z dodatkami) W 2018 przeciętna wysokość wydatków na świadczenia rodzinne w przeliczeniu na jednego świadczeniobiorcę zasiłku rodzinnego wyniosła 380,37 zł i była o 1,4% wyższa niż w 2017 r. (375,11 zł).

Kwota zasiłku pielęgnacyjnego wzrosła od 1 listopada 2018 roku ze 153 zł do 184,42 zł i wyniosła przeciętnie miesięcznie 158,2 zł. Przeciętna miesięczna kwota świadczenia pielęgnacyjnego wyniosła 1 468,14 zł (w 2017 r. – 1 397,19 zł), a specjalnego zasiłku opiekuńczego – 528,84 zł. W 2018 r. na wymienione świadczenia opiekuńcze wydatkowano łącznie 4 310,5 mln zł, o ok. 7,5 % więcej niż w 2017 r. (4 011,0 mln zł). Na jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia dziecka (23,3 tys. – przeciętna miesięczna liczba świadczeń, 25,0 tys. w 2017 r.) wydano 279,1 mln zł. Ponadto, na zapomogi wypłacane ze środków własnych gmin wydano 9,0 mln zł, co stanowiło niewielki spadek w porównaniu z 2017 rokiem (9,3 mln zł). W 2018 roku wypłacono świadczenia rodzicielskie w kwocie 999,4 mln zł. Jest to spadek o 4,3% w stosunku do 2017 roku (1 044,6 tys. zł). Przeciętna miesięczna liczba świadczeń wyniosła ponad 91 tys., co oznacza spadek o 3,6% w porównaniu z 2017 rokiem (95 tys. świadczeń). Przeciętna miesięczna kwota świadczenia to 911,31 zł. Wydatki budżetu państwa w 2018 r. na realizację ustawy o świadczeniach rodzinnych, (wraz z wydatkami na zasiłek dla opiekuna), bez kosztów obsługi, wyniosły ogółem ok. 10 691,6 mln zł, co stanowiło wzrost o 2% w stosunku do 2017 roku (10 477,3 mln zł).

Z całością raportu można zapoznać się [tutaj](#).